

Stowarzyszenie Księgowych
w Polsce

CROWDFUNDING

Spółecznościowe finansowanie

Karol Przydatek

DORADCA Zespół Doradców
Finansowo-Księgowych
Sp. z o.o. Lublin

Twórcy mają możliwość pozyskiwania tzw. patronów, decydujących się na wsparcie finansowe za pośrednictwem nowatorskiego modelu finansowania, jakim są portale crowdfundingowe.

Finansowanie społecznościowe pozwala na realizację atrakcyjnych projektów zarówno biznesowych, jak i kulturalnych, których pomysłodawcy nie dysponują odpowiednimi środkami do ich wykonania. Serwisy crowdfundingowe umożliwiają wspieranie finansowe twórców poprzez regularne, comiesięczne kwoty lub dokonanie jednorazowej płatności.

Patronem może zostać każdy, kto się na to zdecyduje. Na profilu twórcy podawane są wszelkie informacje dla potencjalnych wspierających. Patroni pomagają finansowo autorom, jednakże nie upoważniają ich to do żądania niczego w zamian. W zależności od progów wsparcia twórcy mogą udostępnić patronom dostęp do określonych przez niego nagród. Podczas pandemii część osób przeniosła swoją działalność do Internetu. Dynamicznie zaczęła wzrastać liczba osób, udostępniających swoje transmisje internetowe na żywo innym użytkownikom i umożliwiając tym samym wspieranie ich poprzez dobrowolne wpłaty. W zasadzie niemal każdy ma do tego odpowiednie warunki – wystarczy dobre połączenie internetowe oraz komputer. Do pobierania wpłat w czasie rzeczywistym streamerzy korzystają z usług serwisów zajmujących się transmisjami internetowymi i zarabianiem na udostępnianiu wideo na portalach streamingowych. Niektórzy muzycy, w związku z zamknięciem klubów i ograniczeniem organizacji imprez np. weseł, zaczęli swoje granie udostępniać na żywo w transmisjach na portalach

Wielu ludzi, realizując swoje pasje i zainteresowania, dzielą się nimi w Internecie z innymi użytkownikami, nie zwracając przy tym uwagi na otrzymywane wsparcie finansowe, ponieważ nie jest ono celem samym w sobie przy podejmowanych przez nich działaniach.

społecznościowych, umożliwiając widzom przekazywanie wpłat.

WAŻNE
Serwisy crowdfundingowe pomagają twórcom w organizacji internetowych zbiórek pieniędzy, jednakże poprawność rozliczeń podatkowych leży po stronie odbiorców otrzymywanego wsparcia.

Trudne do zdefiniowania

Darowizny otrzymywane przez twórców są bardzo trudne do zdefiniowania w kontekście podlegających opodatkowaniu źródeł przychodów wymienionych w art. 10 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (ustawa o PIT).

Nie są bowiem wynagrodzeniem ze stosunku pracy czy umów cywilnoprawnych. Rozważeniu podlega również kwestia prowadzenia przez twórcę działalności w sposób ciągły i zorganizowany, a także ocena czy działanie to ma charakter zarobkowy. Twórcza praca niejednokrotnie ma charakter nieformalny i hobbyistyczny, a w związku z tym otrzymywane od patronów pieniądze nie są celem autorów i stanowią wpłaty zupełnie dobrowolne i nie zależą od działań twórców.

Niezależnie od wątpliwości, dotyczących źródła przychodów, art. 2 ustawy o PIT reguluje sytuację, w której uzyskanie korzyści majątkowej, mieszczącej się w definicji przychodu, nie spowoduje powstania obowiązku podatkowego w podatku dochodowym od osób fizycznych. Wśród wyłączeń, wskazanych w przywołanym przepisie, w ust. 1 pkt 3 podane zostały przychody podlegające przepisom ustawy o podatku od spadków i darowizn.

Ustawa o PIT nie definiuje pojęcia „darowizna”, dlatego należy odwołać się do odpowiednich przepisów Kodeksu

cywilnego (dalej: kc). Zgodnie z art. 888 § 1 kc przez umowę darowizny darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swego majątku.

Określona czynność może zostać uznana za darowiznę w sytuacji, gdy polega na nieodpłatnym świadczeniu darczyńcy, kosztem jego majątku na rzecz obdarowanego. W związku z tym celem darowizny jest dokonanie nieodpłatnego przysporzenia na rzecz obdarowanego kosztem majątku darczyńcy. Świadczenie darczyńcy jest bezpłatne wówczas, gdy druga strona umowy nie zobowiązuje się do jakiegokolwiek świadczenia w zamian za uczynioną darowiznę. Wobec tego podstawowy element darowizny, niezbędny do uznania, że dane świadczenie nią jest, stanowi jej nieodpłatność. Jedyнным celem, jaki powinien leżeć u podstaw darowizny, jest chęć przysporzenia majątkowego na rzecz drugiej strony.

Stanowiska organów podatkowych, dotyczące kwalifikacji otrzymywanych wpłat w związku z organizowanymi akcjami crowdfundingowymi, są bardzo różnicowane, co wynika z indywidualnych sytuacji każdego z twórców.

Darowizna

Wątpliwości, co do opodatkowania otrzymywanych darowizn, miał pasjonat gier komputerowych, który hobbyistycznie zajmuje się wprowadzaniem modyfikacji do gier i udostępnianiem ich bezpłatnie w Internecie. Ze względu na rosnącą popularność podjął decyzję o założeniu konta na portalu crowdfundingowym w celu pozyskiwania patronów, którzy zdecydowali się na jego finansowe wsparcie bez otrzymywania jakiegokolwiek korzyści w zamian. **Dyrektor KIS w wydanej interpretacji indywidualnej z 19 maja 2021 r. (0115KDIT1.4011.150. 2021. 3.MN)** uznał, iż do wpłat otrzymywanych przez wnioskodawcę nie znajdują zastosowania

przepisy ustawy o PIT, co wynika z zastosowania przepisów ustawy o podatku od spadków i darowizn.

Nie ma przy tym znaczenia kraj, w którym prowadzona jest zbiórka. Obywatel Polski posiadający patenty w Stanach Zjednoczonych, planował pozyskać ze zbiórki prowadzonej w USA i Kanadzie środki na budowę fabryki w Stanach Zjednoczonych. Środki miały być kierowane na konto bankowe w Polsce. W związku z tym złożył dwa wnioski o wydanie interpretacji indywidualnej – jeden dotyczący podatku dochodowego od osób fizycznych, drugi – podatku od spadków i darowizn. Również w tym przypadku (**interpretacje indywidualne z 12 maja 2021 r., 0115-KDIT2.4011.86.2021. 4.HD** oraz z **30 kwietnia 2021 r., 0111-KDIB2-3.4015.17.2021. 3.BB**) **dyrektor KIS** uznał, iż środki otrzymane przez obywatela Polski podlegają podatkowi od spadków i darowizn oraz będą opodatkowane dopiero po przekroczeniu progu darowizny od jednego darczyńcy, określonego w art. 9 ust. 1 ustawy o podatku od spadków i darowizn.

Najczęściej w zbiorce crowdfundingowych obdarowany i darczyńca nie są spokrewnieni. Rozliczenie darowizn zależy od kogo i ile otrzymała osoba obdarowana. W przypadku osób niespokrewnionych (należących do III grupy podatkowej) kwotą wolną od podatku od spadków i darowizn jest 4902 zł w ciągu pięciu lat. Monitorowanie takiego limitu jest obowiązkiem obdarowanego, co może być problematyczne ze względu na często anonimowe wpłaty. Jednakże platformy crowdfundingowe coraz częściej umożliwiają śledzenie limitu wpłat od poszczególnych darczyńców w celach podatkowych.

Po przekroczeniu kwoty wolnej od podatku obdarowany zobowiązany jest do złożenia deklaracji na podatek od spadków i darowizn (SD-3) w ciągu miesiąca od chwili

KOMENTARZ EKSPERTA

Łukasz Błażewicz

Doradca podatkowy
– DORADCA Zespół Doradców
Finansowo-Księgowych Sp. z o.o.

Przepisy podatkowe nie zawsze nadążają za zmieniającą się rzeczywistością gospodarczą, która powoduje rozwój nowych form aktywności. Dlatego też pojawiają się wątpliwości, czy i w jaki sposób powinny być opodatkowane uzyskiwane z nich przychody.

Przykładowy problem stanowią przychody osiągane podczas zbiórek crowdfundingowych. Interpretacja będzie zależała od okoliczności faktycznych danej sprawy. Przede wszystkim ciężko oddzielić uzyskiwany przychód od aktywności danej osoby, co powinno decydować o jego związku z działalnością gospodarczą lub przychodami z innych źródeł. Z drugiej jednak strony osoba udzielająca wsparcia, co do zasady, nie uzyskuje indywidualnego świadczenia od osoby, która wsparcie otrzymuje lub też takie świadczenie ogranicza się do podziękowań, lub symbolicznych gadżetów.

W związku z tym nie można powiedzieć, że osoba otrzymująca wsparcie uzyskuje przychód ze sprzedaży usług. Jednak gdy podatnik organizujący zbiórki, zamierza wynagrodzić patronów udostępniając im dodatkowe świadczenia, pojawia się ryzyko utraty przez świadczenie cech nieodpłatności. /@

otrzymania przelewu od darczyńcy, odrębnie dla każdej darowizny przekraczającej kwotę wolną od podatku.

Stawka podatku od spadków i darowizn różnicowana jest ze względu na kwotę darowizny otrzymanej w okresie 5-letnim. Dla III grupy podatkowej jest to odpowiednio:

- 12 proc. od nadwyżki ponad 4902 zł do 10 278 zł,
- 16 proc. dla nadwyżki ponad 10 278 zł do 20 556 zł,
- 20 proc. dla nadwyżki ponad 20 556 zł.

Zbiórki za pośrednictwem portali crowdfundingowych organizują również różne instytucje i fundacje, przekazując je na pokrycie kosztów leczenia ich podopiecznych. Darczyńcy wówczas mają prawo do skorzystania z ulgi w PIT, pozwalającej odliczyć od dochodu przekazane darowizny do limitu 6 proc. kwoty dochodu w roku podatkowym, po spełnieniu dodatkowych warunków

dotyczących przekazania darowizn na odpowiednie cele do organizacji posiadających odpowiedni status. Korzystanie z pośredników przy przekazywaniu środków nie ma znaczenia, ponieważ ma to charakter jedynie techniczny, co potwierdza **dyrektor KIS w interpretacji indywidualnej z 15 września 2017 r. (0111-KDIB4.4015.10.2017.2.BB)**. W podatku dochodowym od osób prawnych przekazane darowizny również nie powinny mieć wpływu na możliwość zwolnienia z podatku pod warunkiem przeznaczenia ich na cele określone w ustawie (art. 18 ustawy o CIT).

Przychód z działalności gospodarczej

Trudno jednak przyjąć jednolite stanowisko, dotyczące braku opodatkowania otrzymywanych w crowdfundingu darowizn podatkiem dochodowym.